

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Д. С. Ревенко
(ініціали та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розвиток економічного світогляду

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 051 «Економіка»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Економіка підприємства»
(найменування освітньої програми)

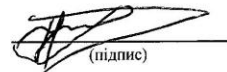
Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: початковий (короткий цикл)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Попов О.С., доцент кафедри 605, к.е.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

Протокол № 2 від « 30 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

І. О. Давидова
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентів 6-го курсу

(підпис)

Р.С. Верещинський
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Попов Олександр Сергійович, к.е.н., доцент кафедри 605. Працює в університеті з 2009 року, останніми роками викладає наступні дисципліни:

для бакалаврів:

- розвиток економічного світогляду;
- економіка підприємства;
- міжнародна економіка;
- брендинг;
- основи економічної теорії;

для магістрантів:

- міжнародні стратегії економічного розвитку;

- економіка європейського союзу;

- управління економічним розвитком.

Напрями наукових досліджень: участь України у міжнародних економічних відносинах, методологія оцінювання участі країн у міжнародних економічних відносинах.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр.

Обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС / 150 годин, у тому числі аудиторних – 56 годин, самостійної роботи здобувачів – 94 години.

Форми здобуття освіти – денна, дистанційна.

Дисципліна обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – відсутні.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – політекономія, математика.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування і розвиток економічного світогляду студента як майбутнього фахівця з економічних питань.

Завдання: формування засад економічного мислення, засвоєння існуючої періодизації історії розвитку економіки, існуючих глобально-цивілізаційних підходів до вивчення розвитку економіки, особливостей розвитку економічної науки, усвідомлення економічної реальності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студента повинні досягти таких **компетентностей**:

1) загальні:

- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як громадянина демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- здатність до саморозвитку і самовдосконалення в професійній діяльності, дотримуючись різних видів і форм рухливої активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- здатність бути критичним і самокритичним;

2) фахові:

- здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування економічних систем на мікро-, мезо-, макро- рівнях;

- розуміння особливостей основних наукових шкіл та напрямів економічної науки;

- здатність пояснювати типові економічні процеси і явища на основі теоретичних концепцій, аналізувати отримані результати;

- здатність аналізувати проблеми і явища в професійній сфері з врахуванням можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

1. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

2. Розуміти базові принципи економічної науки, особливості функціонування економіки.

3. Пояснювати типові соціально-економічні явища з погляду базових принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

4. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

5. Демонструвати базові навички критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

6. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення основних характеристик економічних систем мікро- та макрорівня.

7. Демонструвати навички самостійної роботи, критичного, креативного, самокритичного мислення, активної життєвої позиції та ведення здорового образу життя.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Розвиток економічної науки як наслідок розвитку людства і відносин між господарюючими суб'єктами.

ТЕМА 1. Економічне мислення – властивість сучасного фахівця. Поняття і принципи економічної науки.

- *форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *обсяг аудиторного навантаження*: 6,5 годин;
- *тема семінарського заняття*: «Економічне мислення – властивість сучасного фахівця»;
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні;
- *стисла анотація*:

Економічний образ мислення як поняття, техніка мислення. Економічні інструменти. Економічний образ мислення та економічний світогляд. Поняття і принципи економічної науки;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів*: 10 годин;
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача*:

Механізм суспільної координації А. Сміта. Співробітництво завдяки взаємному пристосуванню. Що може пояснити економічна теорія? Заповзятість економічної теорії. Проблеми вибору і раціональність.

ТЕМА 2. Огляд періодизацій розвитку економіки.

- *форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *обсяг аудиторного навантаження*: 6,5 годин;
- *тема семінарського заняття*: «Огляд періодизацій розвитку економіки»;
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні;
- *стисла анотація*:

Початок періодизації історії розвитку економіки. Перші спроби періодизації. Стадії економічного прогресу. Стан господарського побуту народів. Концепція індустріального та постіндустріального суспільства. Світ-системний підхід та аналіз;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів*: 10 годин;
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача*:

Історична школа у політекономії. Економічна історія як окрема наука. Формаційні підходи. Просторово-часова періодизація у СРСР. Організаційний підхід А. Богданова. Антропогеографічна періодизація. Три типи

територіальних володінь світових держав. Концепція В. П. Семенова-Тянь-Шанського про три центри розміщення й накопичення капіталу. Концепція У. Ростоу (мейнстрім) щодо поступального розширеного відтворення та п'ять стадій розвитку суспільства.

ТЕМА 3. Аналіз існуючих глобально-цивілізаційних підходів до вивчення розвитку економіки.

- *форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *обсяг аудиторного навантаження*: 6,5 годин;
- *тема семінарського заняття*: «Аналіз існуючих глобально-цивілізаційних підходів до вивчення розвитку економіки»;
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні;
- *стисла анотація*:

Змінення підходів до періодизації. Кліодинаміка і періодизація. Глобально-цивілізаційні підходи до розвитку економіки;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів*: 10 годин;
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача*:

Стратегія порівняльних переваг. Використання сфер людської діяльності для вивчення тенденцій розвитку економіки. Концепція розвитку економіки як складної поведінкової системи.

ТЕМА 4. Методологічні аспекти розвитку економічної науки.

- *форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *обсяг аудиторного навантаження*: 6,5 годин;
- *тема семінарського заняття*: «Методологічні аспекти розвитку економічної науки»;
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні;
- *стисла анотація*:

Революції в розвитку економічної теорії. Перша революція – класична економічна теорія. Друга революція – маржиналізм. Третя революція – кейнсіанство. Четверта революція: теорія очікуваної корисності та програмно-гравальний підхід;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів*: 10 годин;
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача*:

Науково теоретичний строй економічної теорії та мейнстрім. Віхи методології економічної теорії (Джон Стюарт Мілль, Карл Маркс, Альфред Маршалл, Мілтон Фрідмен, Марк Блауг). Яка методологія потрібна економістам?

Модульний контроль 1

- *форма занять*: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі);
- *обсяг аудиторного навантаження*: 2 години;

- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні;
 - обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години.
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Економічна наука і проблеми успішного розвитку економіки країн.

ТЕМА 5. Економічна наука і макроекономічна політика країн.

- форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
 - обсяг аудиторного навантаження: 6,5 годин;
 - тема семінарського заняття: «Економічна наука і макроекономічна політика країн»;
 - обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні;
 - стисла анотація:
- Загадки економічного зростання певних країн;
- обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин;
 - теми, що належать до самостійної роботи здобувача:

Демістифікація китайської економіки: використання порівняльних переваг як дієва стратегія економічного розвитку. Уроки рецесії в Японії після тривалого успішного розвитку в другій половини XX сторіччя і до початку XXI сторіччя.

ТЕМА 6. Економічна реальність (історичні зрізи). Чому не всі країни світу стали економічно розвинутими.

- форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- обсяг аудиторного навантаження: 6,5 годин;
- тема семінарського заняття: «Економічна реальність (історичні зрізи). Чому не всі країни світу стали економічно розвинутими»;
- обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні;
- стисла анотація:

Чому Австралія обігнала Нову Зеландію. Чому Австрія ледь не догнала Швейцарію. Чому виникли відмінності у економічному розвитку Естонії та Словенії. Чому Мексика є біднішою за Іспанію;

- обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин;
- теми, що належать до самостійної роботи здобувача:

Чому Венесуела зупинилася у розвитку і знаходиться у кризі. Чому Чилі у свій час подолали кризу і почали стрімкий розвиток. Чому Коста-Ріка відстала від Пуерто-Ріко. Чому Гаїті так збідніли, а Домініканська Республіка ні. Чому Китай обігнав Індію. Чому Пакистан розвивався повільніше ніж Індонезія. Феномен маленьких Азійських тигрів: Південна Корея, Гонконг, Сінгапур, Тайвань. Що заважає розвитку багатій на ресурси Аргентині? Які перспективи

розвитку має Бразилія. Чому Європейський Союз має тенденції до руйнації. Чому Англія бажає вийти з Євросоюзу.

ТЕМА 7. Світовий прогрес і проблеми самозбереження суспільства у XXI сторіччі.

- *форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *обсяг аудиторного навантаження*: 6,5 годин;
- *тема семінарського заняття*: «Світовий прогрес і проблеми самозбереження суспільства у XXI сторіччі»;
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні;
- *стисла анотація*:

Крупний бізнес і навколишнє середовище: різні умови – різні результати;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів*: 10 годин;
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача*:

Добування природних ресурсів (нафта, руда, ліс, риболовля) та інтереси крупного капіталу, бізнесу і суспільства. Можливість світового екологічного колапсу.

ТЕМА 8. Філософія економічної науки в світлі екологічних проблем суспільства.

- *форма занять*: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.
- *обсяг аудиторного навантаження*: 6,5 годин;
- *тема семінарського заняття*: «Філософія економічної науки в світлі екологічних проблем суспільства»;
- *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні;
- *стисла анотація*:

Філософія науки XX сторіччя;

- *обсяг самостійної роботи здобувачів*: 10 годин;
- *теми, що належать до самостійної роботи здобувача*:

Філософська феноменологія і герменевтика економічної науки. Парадигма сучасної філософії науки XXI сторіччя в умовах екологічних проблем суспільства.

Модульний контроль 2

- *форма занять*: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі);
 - *обсяг аудиторного навантаження*: 2 години;
 - *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти)*: відсутні;
 - *обсяг самостійної роботи здобувачів*: 2 години.
- Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2

Індивідуальне завдання – контрольна робота (РК) «Історичні зрізи економічної реальності нерозвинених країн світу».

– обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка;

– обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин.

5. Індивідуальні завдання

Виконання контрольної роботи (РК) «Історичні зрізи економічної реальності нерозвинених країн світу» за варіантами.

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) і практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

7. Методи контролю

Поточний, проміжний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у вигляді теоретичних опитувань й розв'язання практичних завдань.

Проміжний контроль проводиться у вигляді тестування за розділами курсу.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться в усно-письмовій формі за темами курсу й захисту індивідуального завдання (РК).

Семестровий контроль – іспит.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на практичних заняттях	0 .. 2	6	0 .. 12
Захист реферату	0 .. 11	1	0 .. 11
Модульний контроль	0 .. 25	1	0 .. 25
Змістовний модуль 2			
Робота на практичних заняттях	0 .. 2	6	0 .. 12
Виконання та захист РК	0 .. 15	1	0 .. 15
Модульний контроль	0 .. 25	1	0 .. 25
Усього за семестр*			0 .. 100

*Протягом семестру студент може заробити до 10 заохочувальних балів. Бали можна отримати за такими видами робіт:

- активна робота на лекціях та семінарських заняттях: 0 .. 5 балів;
- написання тез на науково-практичній конференції: 0 .. 10 балів.

При перевищенні максимуму балів (більше 100) студент отримуватиме 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних запитань (максимальна кількість балів за кожне запитання – 30) і одного практичного запитання (задачі) – максимальна кількість балів – 40.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Оцінка в балах	Пояснення
90-100	За умови глибокого вивчення навчального матеріалу, що підтверджується вичерпними відповідями на питання і застосуванням отриманих знань на практиці: правильним, безпомилковим виконанням завдань на практичних заняттях й контрольної роботи (РК) у встановлені навчальним графіком терміни
83-89	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (у завданнях на практичних заняттях), РК виконує правильно, без помилок
75-82	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (завдання на практичних заняттях й РК виконує з незначними помилками)
68-74	За умови засвоєння навчального матеріалу, студент не повністю і недостатньо точно відповідає на питання, але вміє застосовувати отримані знання на практиці (при виконанні завдань на практичних заняттях й у РК допускає менше 60% помилок)
60-67	За умови виконання мінімальних критеріїв знань та умінь, студент засвоїв основний програмний матеріал, припускає помилки при виконанні завдань на практичних заняттях, у РК, але має необхідні знання для їх усунення під

	керівництвом викладача
0-59	За умови, що студент засвоїв не весь основний навчальний матеріал, допускає серйозні помилки при виконанні завдань на практичних заняттях й у РК, не має необхідних знань для їх усунення під керівництвом викладача

9. Політика навчального курсу

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану навчальну та наукову літературу. Вітається використання різних джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни.

Беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти:

- відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття;
- доповіді з проблемних питань практичного заняття;
- участь в активних формах навчання на практичних заняттях;
- розробка тематичних презентацій;
- публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, рефератів;
- відпрацювання тем пропущених практичних занять;
- інші здобутки в освітній сфері, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал, активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань, повною мірою долучатися до активних форм навчання, відпрацьовувати пропущені практичні заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Політика перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Основні види порушень академічної доброчесності для дисципліни:

1. Академічний плагіат:

- плагіат фрагментів письмових робіт та повних текстів;
- плагіат ідей, даних, моделей, ілюстрацій тощо;

- відсутність належних посилань за відсутності привласнення авторства;

- помилки цитування.

2. Самоплагіат:

- повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін, без дозволу викладача;

- агрегування чи доповнення даних – суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію;

- повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

3. Фабрикація:

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо;

- посилання на вигадані джерела інформації або навмисне посилання не на справжнє джерело;

- приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували.

4. Фальсифікація:

- необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);

- наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

5. Обман:

- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;

- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

- несамотійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів.

Основним видом відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності за даною дисципліною є

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Списування під час поточних тестувань, модульних контролів та іспиту заборонені (в т. ч. із використанням мобільних засобів).

Розрахункова робота повинна демонструвати досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою, здатність автора логічно, на підставі сучасних наукових методів викладати свої погляди за темою роботи, обґрунтувати вибір програмного забезпечення, робити обґрунтовані висновки й формулювати конкретні пропозиції щодо отриманих результатів. У роботі не може бути списування, фабрикації та фальсифікації.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

1. Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Розвиток економічного світогляду» для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т»; розроб. В. М. Гавва. – Харків, 2020. – 322 с. – http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_011Rozvitok.pdf.

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=114>

11. Рекомендована література

Базова

1. Ковальчук В. М. Світова економіка: її історія та дослідники: навч. посіб. / В. М. Ковальчук, Лі Цзе Гао, Л. А. Останкова – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 524 с.
2. Доронін А. В. Сучасний управлінський інструментарій прийняття ефективних економічних рішень: колективна монографія / загальна ред. А. В. Дороніна. – Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2019. – 304 с.
3. Ернандо де Сото. Загадки капіталу. – Київ: Наш формат, 2017. – 232 с.

Допоміжна

1. Пол Хейне. Економический образ мышления / Пол Хейне, Питер Боуттке, Дэвид Причитко. – М: Вильямс, 2018. – 528 с.
2. Канке В. А. Философия экономической науки: учеб. пособие / В. А. Канке. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 384 с.
3. Джаред Даймонд. Коллапс. Почему одни общества приходят к процветанию, а другие к гибели. – М.: Издательство АСТ, 2016. – 768 с.
4. Загадки экономического роста: движущие силы и кризисы – сравнительный анализ / Научные редакторы Л. Бальцерович и А. Жоньца. – М.: Мысль, 2016. – 512 с.
5. Джозеф Стиглиц. Великое разделение. Неравенство в обществе, или что делать оставшимся 99% населения? – М.: Эксмо, 2016. – 480 с.
6. Ричард Ку. Священный Грааль макроэкономики. – М.: Мысль, 2014. – 434 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Хмарне середовище Google.